

Cuprins

Abrevieri	13
Argumentum	15
PARTEA I. PROTECȚIA MARTORILOR	21
Capitolul I. Noțiuni introductive	21
1.1. Noțiunea de „martor”	22
1.2. Riscurile care derivă din calitatea de martor	26
1.3. Protecția martorilor – mijloc de contracarare a riscurilor derivate din această calitate	27
§1. Protecția martorilor în sens larg	28
§2. Protecția martorilor în sens restrâns.....	30
1.4. Valoarea probantă a declarațiilor martorilor protejați	32
Capitolul II. Sistemul de protecție a martorilor în România.	
Aspecte introductive	35
2.1. Sistemul de protecție a martorilor prevăzut de Codul de procedură penală.....	35
§1. Protecția martorilor amenințați.....	36
§2. Protecția martorilor vulnerabili	45
2.2. Sistemul de protecție a martorilor prevăzut de Legea nr. 682/2002 privind protecția martorilor	49
2.3. Protecția martorilor în statele lumii	54
Capitolul III. Reglementări internaționale și europene incidente în materia protecției martorilor	60
3.1. Reglementări la nivel internațional	60
§1. Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate și Protocoalele conexe	61
§2. Convenția Națiunilor Unite împotriva corupției	62
§3. Statutul Curții Penale Internaționale.....	64
3.2. Instrumente legale la nivel european	66

§1. Convenția penală privind corupția.....	66
§2. Convenția din 1959 de asistență judiciară în materie penală	69
§3. Convenția din 29 mai 2000 elaborată de Consiliu în temeiul art. 34 din Tratatul privind Uniunea Europeană, cu privire la asistența judiciară reciprocă în materie penală între statele membre ale Uniunii Europene	70
§4. Recomandarea nr. R(97)13 privind intimidarea martorilor și drepturile apărării.....	72
§5. Recomandarea nr. R(2001)11 privind principiile directoare în lupta împotriva criminalității organizate	75
§6. Recomandarea nr. R(2005)9 privind protecția martorilor și colaboratorilor justiției	76
§7. Rezoluția Consiliului Uniunii Europene din 23 noiembrie 1995 privind protecția martorilor în lupta împotriva criminalității internaționale organizate.....	78
§8. Rezoluția Consiliului Uniunii Europene din 20 decembrie 1996 privind persoanele care cooperează în procesul judiciar în lupta împotriva criminalității organizate	79
§9. Directiva 2019/1937 a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2019 privind protecția persoanelor care raportează încălcări ale dreptului Uniunii	80
3.3. Concluzii	81

Capitolul IV. Procedura de acordare a statutului de martor protejat și de luare a măsurilor de protecție a martorilor	82
4.1. Procedura reglementată de Codul de procedură penală	82
§1. Procedura în cursul urmăririi penale	83
§2. Procedura în faza de cameră preliminară.....	89
§3. Procedura în faza de judecată.....	91
§4. Aspecte comune tuturor fazelor procesuale	93
4.2. Procedura reglementată de legea specială	99
§1. Includerea în Programul de protecție a martorilor	100
§2. Implementarea Programului de protecție a martorilor	105
§3. Dispunerea măsurilor imediate de protecție	106
§4. Încetarea Programului de protecție a martorilor	107

Capitolul V. Oficiul Național pentru Protecția Martorilor.	
Organizare și funcționare	109
5.1. Organizarea Oficiului Național pentru Protecția Martorilor.....	109
5.2. Funcționarea Oficiului Național pentru Protecția Martorilor.....	110
§1. Atribuțiile prevăzute în mod expres de Legea nr. 682/2002 privind protecția martorilor	111
§2. Alte atribuții ale Oficiului.....	118
Capitolul VI. Martorii protejați în jurisprudența europeană	122
6.1. Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în materia protecției martorilor	124
§1. Aspecte generale	124
§2. Nesocotirea obligației pozitive a statului în asigurarea dreptului la viață al martorilor (încălcarea art. 2 din Convenție)	125
§3. Încălcarea dreptului martorului la respectarea vieții private și de familie (art. 8 din Convenție).....	127
§4. Acceptarea restrângerii dreptului la apărare al acuzatului în vederea protejării martorilor	128
6.2. Jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene în materia protecției martorilor	133
Capitolul VII. Cooperarea judiciară internațională în materia protecției martorilor	139
7.1. Aspecte introductive.....	139
7.2. Cooperarea judiciară între statele membre ale Uniunii Europene.....	142
7.3. Cooperarea Judiciară între România și Curtea Penală Internațională.....	145
Capitolul VIII. Rolul organelor judiciare, respectiv al organelor administrative în protecția martorilor	149
8.1. Rolul organelor judiciare	149
8.2. Rolul organelor administrative.....	152

PARTEA A II-A. PROTECȚIA VICTIMELOR INFRAȚIUNILOR ..... 155**Capitolul I. Noțiuni introductive 155**

- 1.1. Noțiunea de „victimă a infracțiunii” 156
- 1.2. Riscuri ce derivă din calitatea de victimă a infracțiunii 159
- 1.3. Protecția victimelor infracțiunilor – mijloc de contracarare a riscurilor derivate din această calitate 160
  - §1. Protecția victimelor infracțiunilor în legile speciale 161
  - §2. Protecția victimelor infracțiunilor în Codul de procedură penală 163
- 1.4. Valoarea probantă a declarațiilor persoanelor vătămate sau ale părților civile supuse unor măsuri de protecție 173

Capitolul II. Protecția victimelor infracțiunilor în România.**Aspecte generale 175**

- 2.1. Reglementările Legii nr. 211/2004 privind unele măsuri pentru asigurarea informării, sprijinirii și protecției victimelor infracțiunilor 175
  - §1. Identificarea 178
  - §2. Referirea 179
  - §3. Informarea inițială 180
  - §4. Evaluarea situației victimei de către Serviciul pentru Sprijinirea Victimelor Infracțiunilor, respectiv compartimentele și furnizorii de servicii sociale (inclusiv furnizorii privați de servicii sociale) 183
  - §5. Acordarea serviciilor de sprijin și protecție 184
  - §6. Monitorizarea și evaluarea serviciilor de sprijin și protecție 192
- 2.2. Reglementările Codului de procedură penală 193
- 2.3. Aspecte generale de drept comparat asupra protecției victimelor 200

Capitolul III. Reglementări internaționale și europene în materia protecției victimelor unor infracțiuni 204

- 3.1. Instrumente internaționale pentru asigurarea protecției victimelor infracțiunii 205
  - §1. Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate și Protocoalele conexe 205

§2. Convenția Națiunilor Unite împotriva corupției.....	209
§3. Statutul Curții Penale Internaționale.....	209
3.2. Instrumente europene pentru asigurarea protecției victimelor infracțiunii.....	210
§1. Convenția Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice	211
§2. Recomandarea nr. R(85)11 privind poziția victimei în cadrul dreptului penal și al procedurii penale	213
§3. Decizia-cadru 2001/220/JAI privind statutul victimelor în cadrul procedurilor penale	215
§4. Directiva 2011/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 aprilie 2011 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane și protejarea victimelor acestuia, precum și de înlocuire a Deciziei-cadru 2002/629/JAI a Consiliului	217
§5. Directiva 2011/92/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind combaterea abuzului sexual asupra copiilor, a exploatării sexuale a copiilor și a pornografiei infantile și de înlocuire a Deciziei-cadru 2004/68/JAI a Consiliului	220
§6. Directiva 2011/99/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind ordinul european de protecție	222
§7. Directiva 2012/29/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 de stabilire a unor norme minime privind drepturile, sprijinirea și protecția victimelor criminalității și de înlocuire a Deciziei-cadru 2001/220/JAI a Consiliului	227
§8. Directiva 2017/541/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 martie 2017 privind combaterea terorismului și de înlocuire a Deciziei-cadru 2002/475/JAI a Consiliului	230
3.3. Concluzii	231

Capitolul IV. Rolul acțiunii civile în protecția victimelor infracțiunilor.....	235
4.1. Acțiunea civilă în procesul penal	236

§1. Noțiune.....	236
§2. Subiecții acțiunii civile.....	237
§3. Dreptul de opțiune în exercitarea acțiunii civile	239
§4. Condițiile exercitării acțiunii civile	241
§5. Constituirea de parte civilă	244
§6. Renunțarea la pretențiile civile	245
§7. Tranzacția, medierea și recunoașterea pretențiilor civile	245
§8. Rezolvarea acțiunii civile în procesul penal.....	246
§9. Disjungerea acțiunii civile și rezolvarea separată a acestuia, tot de către instanța penală	248
4.2. Cazurile de soluționare a acțiunii civile la instanța civilă	249
4.3. Acordarea de către stat a compensațiilor financiare victimelor unor infracțiuni	250
§1. Aspecte generale	250
§2. Condiții	253
§3. Procedura de acordare a compensației financiare, respectiv a unui avans	255
Capitolul V. Protecția victimelor criminalității organizate.....	260
5.1. Cadrul normativ	262
5.2. Identificarea și referirea victimelor traficului de persoane	265
§1. Identificarea victimelor traficului de persoane	265
§2. Referirea victimelor traficului de persoane.....	268
5.3. Perioada de recuperare și reflecție a victimelor traficului de persoane.....	271
5.4. Cazarea victimelor traficului de persoane.....	272
5.5. Formarea profesională și facilitarea găsirii unui loc de muncă....	273
5.6. Protecția juridică a victimelor traficului de persoane	273
5.7. Reguli privind procedura judiciară care implică victime ale traficului de persoane	274
Capitolul VI. Protecția minorilor – victime ale unor infracțiuni	275
6.1. Legea nr. 211/2004 privind unele măsuri pentru asigurarea informării, sprijinirii și protecției victimelor infracțiunilor	277
6.2. Codul de procedură penală	279

6.3. Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței domestice	282
6.4. Legea nr. 678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane	287
6.5. Victimele minore ale infracțiunilor contra libertății și integrității sexuale	289
Capitolul VII. Victimele vulnerabile în jurisprudența europeană	295
7.1. Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului	296
§1. Aspecte generale	296
§2. Nesocotirea obligației pozitive a statului în asigurarea dreptului la viață al victimei (încălcarea art. 2 din Convenție)	297
§3. Nesocotirea obligației pozitive a statului în asigurarea integrității corporale și a demnității victimei (încălcarea art. 3 din Convenție).....	299
§4. Nesocotirea obligației pozitive a statului în asigurarea libertății victimei (încălcarea art. 4 din Convenție).....	301
§5. Nesocotirea obligației pozitive a statului în respectarea vieții private și de familie a victimei (încălcarea art. 8 din Convenție).....	304
§6. Acceptarea unei restrângeri a dreptului la apărare al acuzatului în vederea protejării victimelor.....	307
7.2. Jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene	309
§1. György Katz c. Istvan Roland Sós, Cauza C-404/07, Hotărârea din 9 octombrie 2008.	310
§2. Procedura penală împotriva lui X, Cauza C-507/10, Hotărârea din 21 decembrie 2011.....	312
Capitolul VIII. Cooperarea judiciară internațională în materia protecției victimelor unor infracțiuni.....	316
8.1. Audierea și compensația financiară a victimei în situații transfrontaliere.....	316
8.2. Schimbul de informații	319
8.3. Mecanismul recunoașterii măsurilor de protecție	319
8.4. Cooperarea internațională pentru combaterea criminalității informatice (<i>cybercrime</i>) și protecția victimelor acestor infracțiuni	323

8.5. Rolul Agenției Uniunii Europene pentru cooperare în domeniul justiției penale („EUROJUST”) în cooperarea interstatală pentru protecția victimelor.....	326
Capitolul IX. Rolul autorităților statului în protecția victimelor unor infracțiuni.....	329
9.1. Rolul organelor judiciare și al organelor administrative în protecția victimelor infracțiunilor. Colaborare dintre acestea	329
9.2. Rolul autorității legiuitoare în protecția victimelor infracțiunii	337
Concluzii	340
Bibliografie	343